

Høringsnotat til NOU 2015:2 fra Hole kommune, skolene.

NOU 2015:2 "Å høre til" står for oss som et gjennomarbeidet og godt dokument, med mange gode intensjoner. Det at utvalget peker så sterkt på begrepene mobbing, trakassering, diskriminering, krenkelser, rasisme, vold, erting og sosial eksklusjon er viktig. Vi ser det som viktig å tydeliggjøre begrepsbruken her, og klargjøre at skolene skal gripe inn uansett. Men vi ser likevel faren i at når elev og lærer er uenige om noe, så kan det bli tatt i bruk begreper som er feil. Det er alltid en fare med å presisere både begrepene og handlingsplikten, at noen mener de er utsatt for noe de ikke er, på bakgrunn av en uenighet. Når det er sagt, er det viktig at alle instanser rundt elevene jobber bevisst for et inkluderende og godt skolemiljø, og at fokuset må være på det forebyggende. Når likevel mobbing, trakassering, etc. finner sted, er det også viktig at alle instanser rundt elevene bidrar inn for å stoppe dette og skape et godt læringsmiljø. Vi ser viktigheten av god dokumentasjon hele veien her.

Det pekes også på at alt fra enkeltstående ytringer eller gjentatte handlinger over tid skal tas tak i. Det er viktig at det pekes på at de enkeltstående hendelsene må tas tak i, slik at det ikke får utvikle seg til noe mer. Dette vil virke forebyggende.

Hvordan gjøre det mulig å forebygge riktig. Rapporten stiller spørsmål og svarer på dette med at det må utvikles gode systematiske metoder. Grunnlaget for dette må skapes gjennom tilhørighet, inkludering, åpenhet og målrettethet. Vi vil beskrive dette som godt planlagt forebyggende arbeid. Digital mobbing nevnes av kongen som en stor utfordring. Rapporten tar også for seg denne problematikken. Holeskolene er langt fremme når det gjelder digital kunnskap. Den digitale kunnskapen er avhengig av at så mange som mulig, helst alle tilegner seg dette som kompetanse. Det gjøres ved å ha fokus på relevans og samfunnskompetanse. Skolene er en fantastisk arena for å utvikle slik kompetanse. Kompetanse utvikles best gjennom praktiske handlinger som er forankret i kunnskapsbasert teori. Digitale ferdigheter kan derfor brukes i de fleste fag for å utvikle denne kompetansen. Ludvigsen utvalget påpeker også dette i sin rapport. "noe må bort for å gjøre plass til nytt". De praktisk estetiske fagene er i ferd med å bli borte og minsker kulturkunnskapen som igjen medfører mindre og mindre kreativitet. Her kan skolene gjøre en forskjell.

I "gamle dager" var fag som gym, sløyd, håndarbeid, forming og skolekjøkken med på å bygge gode sosiale relasjoner og verdier gjennom praktiske handlinger, praktisk kommunikasjon og praktisk problemløsning. Det er utvilsomt en viktig faktor med tanke på forebyggende tiltak. Altså et meget godt utgangspunkt for å skape et godt psykososialt skolemiljø. For å jobbe forebyggende er det viktig

at vi i skolene ser på det praktiske og varierte, og holde fokus på hvordan vi kan få dette inn i skolene på gode måter. Det er også viktig at det pekes på ulike aktiviteter og arenaer for forebygging.

Når det står "Det psykososiale skolemiljøet er ikke avgrenset til forhold på skolen i skoletiden, men..... samt krenkelser, mobbing, trakassering og diskriminering som skjer utenfor skoletiden, og som har *sammenheng med skolen*.", ser vi noen utfordringer. Det kan bli lett for foreldre å legge alt til skolene, og ikke ta tak selv, da det som skjer hovedsakelig utenfor skolen også speiles inn i skolen ved at det snakkes om, venner er blitt uvenner etc.. Mye skjer på nett utenfor skoletiden, og i helt andre sammenhenger, og vi mener at foreldrene helt klart også har et ansvar for å ta tak. Skolen må selvfølgelig også ta tak i det som skjer på skolen som en følge av ting som har skjedd på fritid, men skolene må her ikke stå som eneansvarlige. Noe av det som skjer utenfor skolen, har skolene liten påvirkningskraft ovenfor. Vi mener her at et godt samarbeid må til, og alle parter må ta sin del av ansvaret, det må ikke være mulig for noen å skyve ansvaret fra seg og over på skolen alene (eller motsatt, over på foreldrene alene). Vi legger merke til at de som har med ulike fritidsaktiviteter å gjøre, også er nevnt i forhold til at de har et ansvar i forhold til å fremme et trygt psykososialt skolemiljø, ved at de kan være voktere og varslere. Det er også viktig at disse jobber aktivt i arbeidet for et godt psykososialt miljø blant barn og ungdom.

Med hilsen

For Hole kommune, Holeskolene

Merete Iversen Ludmann

Tjenesteleder skole